

BÀI 2: MIỀN CỔ TÍCH

Tiết.... : Văn bản 1

SỢ DỪA

I. Trải nghiệm cùng văn bản

- Thể loại: truyện cổ tích
- Ngôi thứ 3, vì người kể giấu mình
- Kiểu nhân vật: thuộc kiểu nhân vật bất hạnh – có ngoại hình xấu xí

II. Suy ngẫm và phản hồi

1. Cốt truyện

- Các sự việc được kể theo trình tự thời gian
- Có sử dụng các yếu tố kỳ ảo
- Kết thúc có hậu

2. Nhân vật Sợ Dừa

a. Ngoại hình:

- Giống như quả dừa, không có chân tay,...
 - Di chuyển: Lăn lông lốc.
- Xấu xí, dị biệt.

=> Kiểu nhân vật bất hạnh

b. Phẩm chất:

- Xin đi chăn bò cho phú ông...
 - Chăn bò rất giỏi, có tài thổi sáo
 - Giục mẹ đến hỏi con gái phú ông làm vợ...
 - Kiên trì học hành, thi đỗ trạng nguyên.
 - Lo lắng cho vợ; dự đoán, đề phòng trước những thử thách.
- **Tự trọng, chăm chỉ, nghị lực; tự tin, giỏi giang; kỹ lưỡng, chu đáo**
- **Cảm nghĩ: Khâm phục, ngưỡng mộ, yêu mến.**

c. Kết cục của nhân vật:

- Vợ chồng Sợ Dừa sống hạnh phúc.

→ **Kết cục có hậu**

3. Yếu tố kì ảo

- Sự ra đời của Sọ Dừa, sự biến đổi từ cậu bé có vẻ ngoài dị dạng với thân phận thấp kém trở thành chàng trai tuấn tú, thông minh, đỗ đạt.
- Vợ Sọ Dừa thoát khỏi bụng cá, sống sót.
- Gà trống gáy thành tiếng người,...

→ Ý nghĩa:

- Làm cho câu chuyện hay hơn, ly kỳ, hấp dẫn.
- Thể hiện ước mơ của nhân dân: có được khả năng kỳ diệu, người bất hạnh được bù đắp, người tốt sẽ được hưởng hạnh phúc,...

III. Tổng kết

1. Chủ đề

Thể hiện ước mơ của người lao động về sự đổi đời cho những nhân vật bất hạnh và sự công bằng xã hội.

2. Ý nghĩa truyện

- Đề cao giá trị đích thực, vẻ đẹp bên trong của con người
- Đề cao lòng nhân ái đối với người bất hạnh
- Ca ngợi sức sống mãnh liệt và tinh thần lạc quan của người lao động

III. Luyện tập

Một số nhân vật (trong cuộc sống hoặc trong truyện cổ tích) có nét tương đồng với nhân vật Sọ Dừa:

- Nhân vật trong truyện cổ tích: Hoàng tử Ếch, Lầy vợ cóc....
- Nhân vật trong đời sống thực tế: Thầy giáo Nguyễn Ngọc Ký, Diễn giả Nick Vujicic.....

BÀI 2: MIỀN CỔ TÍCH

Tiết...: Văn bản 2

EM BÉ THÔNG MINH

I. Trải nghiệm cùng văn bản

Thể loại: Truyện cổ tích

Đề tài: Con người thông minh, tài giỏi

Ngôi kể: Kể theo ngôi thứ ba vì người kể giấu mình

II. Suy ngẫm và phản hồi

1. Cốt truyện

a. Trình tự sự việc: Sắp xếp theo trình tự thời gian

b. Kết thúc truyện: có hậu

2. Tìm hiểu nhân vật

2.1. Tìm hiểu về một số yếu tố của truyện cổ tích qua truyện “Em bé thông minh”

a. **Kiểu nhân vật:** Thông minh

b. **Nhân vật chính:** Em bé

STT	Thử thách	Kết quả	Phẩm chất
1	Trả lời câu hỏi oái oăm của viên quan (hỏi người cha): cày một ngày được mấy đường	Hỏi ngược lại, đẩy viên quan vào thế bị động	Thông minh, phản ứng nhanh, ngây thơ, hồn nhiên.
2	Nhà vua bắt dân làng cậu bé nuôi trâu đực phải đẻ được con	Nhà vua phải tự nói ra sự vô lý trong câu đố của chính mình, công nhận cậu bé thông minh	
3	Thịt một con chim sẻ thành ba cỗ (bàn) thức ăn	Đố lại nhà vua, vua phục hấn	
4	Xâu sợi chỉ mềm qua đường ruột ốc xoắn dài	Dùng mẹo dân gian khâu được sợi chỉ, sứ giả thán phục, được phong trạng nguyên	

=> Các thử thách trong truyện tạo tình huống thuận lợi cho nhân vật bộc lộ phẩm chất thông minh.

2.2. Tìm hiểu về kiểu nhân vật “em bé thông minh”

Các sự việc được kể theo trình tự thời gian. Các thử thách trong truyện có ý nghĩa tạo tình huống thuận lợi cho nhân vật bộc lộ phẩm chất thông minh.

3. Kết cục:

Em bé được phong làm trạng nguyên và được vua xây cho dinh thự

⇒ **Kết cục có hậu**

III. Tổng kết

Chủ đề

Đề cao sự thông minh và trí khôn dân gian được đúc kết từ thực tiễn và kinh nghiệm đời sống lao động phong phú.

Bài học

Tích lũy kiến thức, kinh nghiệm thực tế từ hiện thực đời sống rất quan trọng. Nó giúp chúng ta có thể giải quyết những tình huống từ thực tiễn không có trong sách vở.